

Motion till riksdagen 2012/13:U267

av Irene Oskarsson (KD)

Säkerhetspolitiska utmaningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges säkerhetspolitiska utmaningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges förhållande till Nato.

Motivering

De säkerhetspolitiska utmaningar som idag möter Sverige är annorlunda till sin karaktär än de som mötte oss under det kalla krigets dagar. I takt med att gamla hotbilder suddats ut, har nya tillkommit. Supermaktsdominans, blockpolitik och terrorbalans har ersatts av en mer pluralistisk världskarta, där terroristattacker riktade mot civila, en snabbt accelererande ökenspridning och upptrappad förföljelse av religiösa minoriteter växt fram som ytterst reella hot mot internationell fred och säkerhet.

En säkerhetspolitisk riskbedömning som tar sin utgångspunkt i strikt realpolitiska antaganden som att osäkerhet endast förekommer och att säkerhet endast byggs enskilda stater emellan, och inte ser säkerhetsproblem som mångfasetterade, globala och gränsöverskridande, förmår därför inte att ge en adekvat bild av det globala säkerhetsläget. Ett faktum som Försvarsberedningen nu bör ta i beaktande i sina överväganden, innan man stakar ut prioriteringar och ger rekommendationer till framtida handlingslinjer för Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. Regeringen uppdrog i juli 2012 åt Försvarsberedningen att den 1 juni 2013 redovisa en uppdaterad hotbildsanalys som ska mynna ut i en säkerhetspolitisk rapport, vilken ska ligga till grund för ett nytt försvarsbeslut som väntas träda i kraft under 2015.

Klimatförändringarna är reella. De känner inga geografiska gränser. Ökenspridning på Afrikas horn gör stora arealer obeboeliga och försätter människor på flykt. Uttorkade flodbäddar och översvämmade odlings- och

Fel! Okänt namn på

betesmarker gör att kampen om redan knappa vatten- och matresurser hårdnar. Det är en kamp för överlevnad som riskerar att underblåsa existerande och skapa nya sociala och väpnade konflikter, med potentiella regionala och globala överspillningseffekter som följd.

Faktumet att en snedvriden socioekonomisk utveckling och brist på tillgång till demokratiska fri- och rättigheter kan ge upphov till väpnade konflikter har det senaste årets begynnande reformeringsprocess i Nordafrika och Mellanöstern tydligt visat oss. Denna begynnande reformeringsprocess ska uppmuntras ur säkerhetspolitisk synvinkel, då vi vet att demokratisering och ökad tillgång till de mänskliga fri- och rättigheterna är en förutsättning för verklig fred och säkerhet.

Medan demokrati föder stabilitet är förekomsten av politiskt, kulturellt och religiöst motiverad terrorism allt annat än demokratisk. Terrorismens företrädare respekterar genom sina riktade, dödliga attacker mot civila varken principen om det okränkbara människovärdet eller fundamentala fri- och rättigheter. Terrorhotet är reellt och ska förebyggas och bekämpas. Dock får insatser mot terrorismen inte föras på ett sådant vis att press- och föreningsfrihet offras.

På samma sätt kan avrättningar, vare sig i krigs- eller fredstid, inte accepteras från svenskt håll. Det kan heller inte förlöjligande av eller övergrepp på människor på grund av deras trosåskådning. Trosskiljaktigheter är i allt större utsträckning en bidragande konfliktorsak, eller åtminstone då det gäller att trappa upp konflikter. Reaktionerna på den USA-producerade nifilmen om den muslimske profeten Muhammed har med all tydlighet demonstrerat detta.

I syfte att förekomma liknande situationer framöver föreligger ett behov av att öka kunskapen om olika trosinriktningar. Bland annat behöver den svenska utrikesförvaltningen fördjupa sin kunskap om religionsfrågornas inverkan på svensk utrikesdiplomati, samt hur man lämpligt kan integrera dessa i det svenska utvecklingssamarbetet. Detta för att bättre än idag kunna förstå och möta människor i olika religiösa kontexter så att framtida, religiöst motiverade konfliktsituationer mer effektivt kan förebyggas.

Sverige bör även verka för att försvara rättsstatsprincipen globalt, och kraftfullt verka för rättssäkerhet, öppenhet, mänskliga fri- och rättigheter och demokrati.

Inte alla säkerhetspolitiska hot är nya. Även om Sovjetunionen sedan länge är historia har upprustningen på Östersjöns östra strand de senaste åren ökat påtagligt i intensitet och omfång. Med sina enorma naturgastillgångar som länder såsom Sverige är starkt beroende av, befinner sig Ryssland också i en position att påverka den svenska energiförsörjningen, och därmed också den svenska energisäkerheten, i negativ riktning. Kremels starka inflytande på Ukraina, som också har omfattande naturgasresurser, stärker dess maktposition ytterligare.

Kina har redan intagit positionen som världens andra, ekonomiska supermakt. Likt Ryssland är man i besittning av värdefulla naturresurser vars ständiga tillgång många europeiska industrigrenar är direkt beroende av. Detta framgick tydligt under hösten 2010, då Kinas tillfälliga och relativt kortvariga exportembargo av sällsynta råmaterial till EU kom att drabba bland annat

Fel! Okänt namn på

tyska bilproducenter svårt. Också Kinas i snabb takt tilltagande militära upp-
rustning bör tas i beaktande i Försvarsberedningens hotbildsanalys.

Konflikter och krig kring naturresurser är inte något nytt fenomen. Ut-
dragna och blodiga inbördeskrig i länder såsom Angola, Sierra Leone och
Demokratiska republiken Kongo (DRK) har med all tydlighet illustrerat hur
orättvis tillgång till och konkurrerande anspråk på olje- och mineralfyndig-
heter kan bidra till att skapa nya, eller intensifiera existerande, väpnade kon-
flikter. I DRK bidrar meningsskiljaktigheter gällande landets stora mineral-
tillgångar alltjämt till att föda det till synes ändlösa inbördeskriget. Europas,
USA:s, Kinas och andra staters enorma behov av naturresurser gör det lite
sannolikt att dessa aktörers intresse för kongolesiska mineraler och sudane-
sisk olja kommer att minska, i synnerhet som många av dessa länder i stor
utsträckning saknar egna naturtillgångar. Detta är ett faktum som kan komma
att bidra till att ytterligare förvärra pågående konflikter kring naturresurser på
den afrikanska kontinenten och annorstädes, och någonting som Försvarsbe-
redningen bör ta i beaktande i framtagandet av den uppdaterade hotbildsana-
lysen.

Sveriges inställning till Natomedlemskap ligger fast. Synnerliga skäl att
omvärdera ett svenskt medlemskap har inte uppkommit, utan Sverige bör
inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) fortsätta att verka för att fördjupa
det utbildningsmässiga, materiella, strategiska och operativa samarbetet med
försvarsalliansen, en ståndpunkt som bekräftades under Natokonferensen i
Chicago i USA i maj 2012.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 4 oktober 2012

Irene Oskarsson (KD)